

aula

CARLOS MARQUINA

► El espacio de la participación

Els xiquets de primària i secundària gaudiren durant els dies 29 i 30 de maig de la segona edició de la **Trobada Musical**, realitzada al Teatre del Cabanyal. Va destacar el concert a càrrec de la **Banda Gran Big Band de l'Institut El Cabanyal**. **Pàgina 3**

Colabora:

IV DIADA ESCOLAR PER L'HORTA

Lliçons de la terra de l'Horta

La IV Diada Escolar de l'Horta va tindre com a punt de trobada el paper de la terra com a element didàctic, «com a patrimoni cultural del nostre poble». Les experiències ecològiques i els reptes de l'urbanisme protagonitzaren l'encontre.

Conxa Delgado Amo (*), València
El passat dissabte, 2 de juny, ens reunirem un bon grapat de mestres i de llauradors i investigadors del camp per debatre i aprendre sobre les possibilitats didàctiques que té el contacte amb la terra. En moments com els actuals de desfeta de l'Horta, la IV Diada Escolar per l'Horta, va fer palesa, una vegada més, la necessitat que tenim de recuperar el medi que ens envolta, de mantindre vives les nostres llavors tradicionals, el paisatge de l'Horta com a patrimoni cultural del nostre poble, la qualitat de vida lligada a una alimentació més sana, més mediterrània, la nostra, la de tota la vida, amb els nostres ingredients, treballats a la nostra terra amb criteris de sostenibilitat.

Tot açò va vindre acompanyat de la intervenció de persones que, amb el seu treball quotidià, van fer possible ara mateix una altra forma de vida més ecològica i solidària. És el cas d'Auxiliadora Delgado, que va vindre des d'Amayuelas de Abajo per a contar-nos com estan fent possible la vida en un municipi ecològic. La seua experiència globalitza la reutilització dels recursos naturals i tradicionals a l'abast, conjugada amb la recerca que des de la Universitat Paulo Freire en Tierra de Campos, es fa de les cultures populars i els sabers tradicionals animant el que anomenen «la estrategia del corazón» que vol dir que el sentiment i l'afectivitat són necessàries per fer de l'acció la promotora d'aprenentatges.

Posteriorment amb la intervenció de Pep Roselló i Marta Ribó van comprendre la importància que té recuperar les nostres llavors tradicionals no sols

✓ **Mestres i investigadors van compartir les seues preocupacions pel paisatge valencià**

LEVANTE-EMV

DIADA PER L'HORTA. Els participants de la trobada, passejant pel paisatge valencià i aprenent la importància del contacte amb la naturalesa.

LEVANTE-EMV

INTERCANVI DE CONEIXEMENTS. Una de les conferències durant la Diada.

perquè ens proporcionen aliments sinó perquè, a més a més, ens van a permetre mantindre la nostra agricultura que és, també, una font de cultura, una manera de conservar els nostres recursos naturals, un paisatge propi i únic al món i una millor qualitat de vida. També ens van ajudar a pensar com és possible dur tot açò a l'escola i ens proposaren la creació del que anomenen Banc de llavors que suposa tot un treball d'investigació i que és un camp d'acció que des de les escoles i instituts es pot treballar, així sí, necessitem crear horts escolars. I dels que ja funcionen tinguérem oportunitat de gaudir.

Les experiències i tot el procés

de creació i funcionament organitzatiu de l'hort del C.P. Jaume I El Conqueridor de Catarroja per a tota l'Educació Infantil i Primària o l'experiència de La Florida en l'àrea de Tecnologia de 3er d'ESO en el que anomenen «Cultius de Primavera». I el treball de la Granja Júlia, sorgit del barri de La Coma, del col·lectiu de joves del barri i que treballa amb població de joves en risc donant-los eines per poder preparar-se i acabar sent monitors socioambientals, ací el treball al camp suposa un recurs extraordinari. És un treball que es comparteix també amb gent major i dones del barri.

Per acabar poguérem informar-se de tota la problemàtica que envolta el municipi de Catarroja

amb la futura construcció de la urbanització Nou Mil·leni i després d'escollar a les representants de «Per un barranc net i viu» i de «Salvem Catarroja» junt a Emili Laguna i Pep Morella, experts en botànica i agricultura de Catarroja, vam poder fer una passejada per l'Horta per estudiar més directament la problemàtica i fer nostra la defensa de l'Horta, un recurs de present i futur que cal conservar. I l'escola té molt a dir i fer en aquesta reivindicació ciutadana. «El mar, el diamante de la montaña profunda, pero... ¿cómo llegar a ellos si no es buscándolos?»

(*) MEMBRE DEL MRP GONÇAL ANAYA I PROFESSORA D'INTERVENCIÓ SOCIOCOMUNITÀRIA A L'IPFS FAITANAR DE QUART DE POBLET)

► LA TIRA DE CIRO

▶ CRÒNICA DE VIATGE

De colònies als peus de Montserrat

Els xiquets del CP Catalán de Benicarló recorden la seua estada al Camp d'Aprenentatge de Manresa

Ximo Bueno⁽¹⁾, Benicarló
El dilluns 21 de maig 33 alumnes de cinquè i sisè del CP Mestre Francesc Catalán de Benicarló, acompanyats pels mestres Carme, Vicenta i Ximo vam anar a Manresa de colònies. Vam sortir des de l'escola a les 8 del matí i vam arribar al migdia a l'Alberg del Carme a Manresa. Quan vam arribar vam deixar les maletes a un sala auditori i Anna, una de les educadores del camp d'Aprenentatge del Bages ens va explicar que fariem durant la nostra estada al Camp d'Aprenentatge.

Després de dinar, va tornar Anna acompanyat de la Silvia, una altra educadora, i ens van explicar que el joc que havíem de fer: conèixer la part vella de Manresa, així per grups havíem de fer un recorregut i anar contestant una fitxes sobre: carrers comercials, cases modernistes, casc antic,... Tots havíem de passar pels punts de control on hi ren els educadors i els nostres mestres i després cap a l'Alberg, on tots junts vam repassar les contestacions que havíem posat a les fitxes. Després de berenar, vam jugar una mica fins que ens van cridar per pujar les maletes a les habitacions.

Dimarts, 22

Va ser un dia molt especial ja que ens tocava estudiar els transports públics per tal d'accedir a la Muntanya de Montserrat, després de desdijunar acompanyats per Miquel i Raquel vam anar a buscar els trens de la Generalitat de Catalunya que ens van portar fins els cremellera de Montserrat,

XIMO BUENO

VISTA MERAVELLOSA. El estudiants de Benicarló aprenueren als peus de la muntanya.

XIMO BUENO

Els xiquets del CP Catalán.

després van agafar el funicular per pujar a la zona de l'ermita de sant Joan.

Vam estar tot una bona estona caminant. Després de dinar vam visitar l'església de Montserrat i després de comprar alguns records van baixar de la muntanya amb l'aeri de Montserrat. D'allí vam tornar a pujar al tren que ens va portar de bell nou fins a Manresa. De tornada a l'alberg malgrat que estàvem cansats ens vam dutxar i fins l'hora de sopar ens vam jugar a jocs de taula.

Dimecres, 23

Pel matí amb la Silvia i l'Anna vam anar a fer un treball de camp a La Sèquia, un canal de 25 quilometres construït a l'Edat Mitjana per portar l'aigua del Llobregat fins a Manresa. Allí vam fer experiments sobre l'aigua: nivell de sal, el seu Ph, etc. Quan vam acabar vam caminar pel costat de la sèquia uns 3 quilometres observant els arbres, els sistemes de reg emprats, etc.

Per la vesprada vam anar fins

la potabilitzadora de Manresa on ens van ensenyar tot el procés que es feia per tal que l'aigua que arribava de la sèquia fora potable per als ciutadans de Manresa. Després de sopar vam anar a prendre un gelat a la Xixonenca de Manresa i després, abans d'anar a dormir, vam fer una desfilada de pijames.

Dijous, 24

Aquest dia acompanyats vam anar a Cardona, primer a visitar la Muntanya de la Sal, un recorregut molt bonic per dins d'una mina de sal i després de dinar vam pujar al Castell de Cardona. Després de sopar els mestres ens van donar una sorpresa al portar-nos a un pub, que va obrir només per a nosaltres, i on vam cantar i ballar fins l'hora de tornar a l'alberg.

Divendres, 25

Després de desdijunar vam pujar a les habitacions i vam baixar les maletes a l'espai de l'Auditori, i a continuació amb l'autocar vam anar fins la casa de La Culla, que és la seu del Camp d'Aprenentatge del Bages, allí Miquel i Silvia ens van ensenyar tota la casa: el celler, la cisterna, la cuina, el corral, etc. També ens van contar un succés terrorífic que havia passat feia uns 100 anys en aquella casa. Després vam jugar una mica pel jardí que hi ha a la casa i vam vore els hortets i el corralet que tenen. Després de dinar vam jugar una mica fins les tres, en aquesta hora vam portar les maletes fins l'autocar que ens estava ja esperant i a les set vam arribar a Benicarló, on els nostres pares ja ens estaven esperant.

Van ser unes colònies genials.

⁽¹⁾ TEXT ELABORAT A PARTIR D'ESCRITS D'ALUMNES DE SISÈ DEL CP MESTRE FRANCESC CATALÁN (BENICARLÓ)

▶ COMARCA A COMARCA

CARDENAL HERRERA-CEU

● **Libros desde el CEU hasta Colombia.** «Donde llega un libro llega un sueño» ha sido el lema de la campaña promovida por la Biblioteca del CEU Cardenal Herrera para recoger libros, DVDs y CDs destinados a la creación de bibliotecas de barrio en las zonas más desfavorecidas de Bogotá (Colombia). Se han donado 250 libros y películas con predominio de litera-

tura infantil, historia, temas de interés general y clásicos del cine.

● **Spots por la igualdad sexual.** La campaña de sensibilización sobre la igualdad entre hombres y mujeres realizada por el Ayuntamiento de Puçol y el IES se centró este año en la publicidad. Los cuatro spots

IES PUÇOL

IES PERE D'ESPLUGUES

realizados fueron presentados por los veinte alumnos del Club de Humanidades.

● **Acomiadament a La Pobla Llarga.** El divendres passat, dia 1 de juny, es va celebrar al pati porticat de l'IES Pere d'Esplugues de La Pobla Llarga l'acte solemne de cloenda i acomiadament dels alumnes de segon de Batxillerat.

● **Día de las Familias en el Jesús María.** El colegio Jesús María de Alicante ce-

lebró el pasado fin de semana el Día de las Familias, previsto como «un día de convivencia en torno al deporte, actividades solidarias, juegos para todas las edades, una paella gigante y parrillada». Se organizaron ascensos en el rocódromo y la venta de artesanías del Club Montañero.

CEU-JESÚS MARÍA

AULA D'ESPORTS

EL PRIMER SUPLEMENT ESCOLAR DE LA PREMSA ESPORTIVA

Demà dijous en

El espacio de la participación

La Big Band del IES Cabanyal

La BANDA GRAN BIG BAND del IES El Cabanyal va oferir al llarg de la trobada un fantàstic concert de fi de curs el passat 30 de maig de 2007. La GRAN BIG BAND és el conjunt musical en clau de jazz on tenen cabuda els alumnes que toquen instruments de vent, corda o percussió, guitarres elèctriques i baix, o alumnes que volen cantar. Enguany han fet molts concerts: al conservatori de Torrent, en Nadal a l'institut i, a més, un festival a Barcelona que va ser tot un èxit. Tot el concert va ser enregistrat amb càmeres i es farà un DVD amb l'objectiu que els pares, alumnes i professors puguen tenir un record del treball en l'àrea de música de l'institut l'any 2007.

VICENTE TORMO (IES EL CABANYAL)

Gaudint

de la música

UN cop més, enguany, els alumnes valencians han gaudit durant la II Trobada Musical de Primària i Secundària de la música que es duu a terme en diferents centres. També hem pogut contar amb la col·laboració del Teatre El Musical del Cabanyal. És realment interessant la varietat de plantejaments i diversitat de repertori: cors, grups instrumentals orff amb flauta o sense i amb col·laboracions d'alumnat que estudia en conservatoris i escoles de música aportant els seus instruments, produint un intercanvi d'experiències musicals, extraure de les

aules i dels centres la música que sona tots els dies, i potenciar i refermar la pràctica de la música a l'escola.

L'intercanvi proporciona reflexió, aspecte fonamental en la tasca dels docents. Aquesta re-

flexió contribueix a la millora de la pràctica educativa musical dels centres. Per això és tan important facilitar i potenciar aquestes trobades que, a més d'artístiques i musicals, són també educatives i motivadores. Pensem que per a aprendre música cal fer música. A les aules es fa música.

CARLOS MARQUINA. ASSESSOR DE MÚSICA DEL CEFIRE (VALÈNCIA)

Enviad por correo fotos y un texto explicativo sobre la actividad escolar a: Levante-EMV. Aula. C/Traginers, 7. 46014 Valencia. O por e-mail a: levante.aula@epi.es

UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
Jardí Botànic

EL RACÓ DEL BOTÀNIC

La biblioteca verda

El Jardí Botànic recorda al món acadèmic la vàlua dels seus documents

Maria José Borrás, València
Aquesta setmana volem recordar a tot el professorat que la Universitat de València disposa d'un excel·lent servei de biblioteques i que al Jardí Botànic podeu trobar-hi la Biblioteca del Jardí Botànic, un element més per promoure la sensibilització del ciutadà vers el coneixement i el respecte a la natura, integrant dins del Servei d'Informació Bibliogràfica i Documentació de la Universitat de València, ubicada en la segona planta de l'edifici del Botànic. Compta a més dels llibres i revistes, la possibilitat de lliure accés per una gran part dels documents a més amb una sala de lectura, sala d'hemeroteca amb l'últim any de les publicacions en curs, un espai per al treball individual, i equipaments per la consulta i producció del fons documental.

Es una biblioteca especialitzada en Botànica i temes afins, biologia de la conservació, jardineria, horticultura, medi ambient. També té un valuós material de Història, Geografia i Educació Ambiental: com a mostra de les diverses àrees de coneixement de les plantes per les que s'ha interessat el Jardí al llarg de la seva història, ja que és un element difusor de la cultura botànica i naturalista per a tothom.

MARIA JOSE BORRAS

ESTUDI. Les instal·lacions estan obertes a tots els ciutadans.

L'accés a la lectura en sala està obert a tothom. Les seves col·leccions es poden utilitzar com a recurs didàctic pels professors de secundària, tot i que la universitat té un conveni especial, mitjançant un carnet gratuït, el professorat pot fer ús del préstec de llibres i material audiovisual (DVD, vídeos i material informàtic).

L'origen de la biblioteca coincideix amb la instal·lació del Jardí a l'Hort de Tramoiers fa més de 200 anys, inicialment s'adquiriren tractats de botànica general o sistemàtica i flors de diversos territoris, mes tard l'interès per la agricultura i l'aprofitament de les plantes va ampliar els interessos, actualment s'està especialment atent a l'adquisició de les flors i vegetació de l'àmbit espanyol, i europeu.

Col·leccions

La biblioteca compta amb una important col·lecció, més de 14.000 documents, llibres, obres de referència, diccionaris i enciclopedias generals i especialitzats. audiovisuals, vídeos, CD-ROM, DVD's, i separates de revistes o parts de monografies. Destaca la col·lecció de tesis doctorals, memòries de llicenciatura i projectes de fi de carrera, inèdits majoritàriament, també mapes (geològics, topogràfics, forestals i de vegetació), microformes (inclosos 17 microfilms de l'arxiu personal d'Antonio José Cavanilles, que es conserva des de 1992 en el Real Jardí Botànic de Madrid) i material didàctic. L'Hemeroteca, aplega més de 100 revistes i també es pot accedir a revis-

RECURSOS DIGITALS

Reproducció: Es poden fer fotocòpies sempre subjectes a la legislació vigent.

Prèstec: Servei de Prèstec Domiciliari de la major part dels documents.

Obtenció: Servei d'Obtenció de documents que no es troben a les biblioteques de la Universitat de València; subministrament d'articles; préstec intercampus; servei d'Informació Bibliogràfica i Formació d'Usuaris i servei de Novetats.

tes electròniques, i a bases de dades de sumaris de revistes espanyoles i estrangeres, que faciliten la seva consulta, i per últim una col·lecció de revistes que ja no es publiquen.

El llegat del botànic José Pizcueta, constitueix la base del fons antic. En 1906 els hereus de José Pizcueta, van donar al Jardí Botànic la seua biblioteca particular, formada per llibres de botànica general i de flors dels segles XVIII i XIX. Algunes d'estes obres estan il·lustrades amb magnífics gravats calcogràfics i làmines pintades d'una qualitat envejable. Estos fons són completats amb la compra i donació de facsímils d'obres que, d'una altra manera serien difícils d'adquirir.

■ Consulta la web:
<http://biblioteca.uv.es/>

LECCIONES DE NATURALEZA

SERPIENTES VALENCIANAS

Por Ricardo Sales García

La serpiente del collar amarillo

✓ Muchas veces **finje estar muerta para pasar desapercibida** ante sus depredadores ✓ Puede llegar a alcanzar **una longitud de unos dos metros**

R. SALES GARCÍA

SINARCAS. Ejemplar joven de culebra de collar en comportamiento intimidatorio captada en una charca de Sinarcas.

La culebra de collar, denominada científicamente *Natrix natrix*, es una preciosa serpiente que cuando es joven se caracteriza por presentar un distinguido collar de color amarillento en la zona de la nuca que va bajando por la zona del cuello.

A lo largo de la zona dorsal y en los costados presenta una coloración verde-aceituna con manchas negruzcas. Dicho collar desaparece en los individuos adultos. La pupila la tiene de forma redondeada. Puede llegar a alcanzar una longitud de unos dos me-

tros desde la cabeza hasta el extremo de la cola.

Dado su gran tamaño y color puede ser confundida con la culebra bastarda, pero la culebra de collar adulta carece del característico hundimiento cóncavo en la zona de la cabeza.

En su dimorfismo sexual, las hembras son más robustas y de mayor talla que los machos. Al igual que la culebra de agua ó viperina (*Natrix maura*), de la que ya hemos hablado en esta serie, se la puede encontrar en ríos de aguas tranquilas no torrenciales, y en multitud de pozas para el riego, se las puede observar sumergidas y también emergidas y cautas.

■ **Hábitat:** En gran variedad de biotopos: charcas, aguas someras, marjales, embalses, etc. Este colúbrido es menos dependiente de enclaves acuáticos que su congénere la culebra de agua ó viperina, con la que frecuentemente convive. Y también nada muy bien.

■ **Alimentación:** Principalmente a base de anfibios-anuros (sin cola) ranas, sapos, peces e invertebrados.

■ **Comportamiento:** Muchas veces finje estar muerta para pasar desapercibida ante sus depredadores adoptando una posición de forma ventral con la boca abierta. Fuera del medio acuático si se siente acosada adopta un comportamiento enrollándose sobre sí misma, y bajando la cabeza ensanchándola como la culebra de agua ó viperina (*Natrix maura*). Pero, principalmente, finje estar muerta.

▼ CULEBRA DE COLLAR

NATRIX NATRIX

Valenciano: Serp de collaret

Francés: Couleuvre à collier

Inglés: Grass Snake

La herpetología es la ciencia que estudia a los anfibios y a los reptiles. Su denominación etimológica viene del griego «herpeton» que significa reptar. No es fácil poder fotografiar a una culebra. Cuando de pronto aparece de imprevisto serpenteando por el monte, por el campo, y —aunque parezca increíble— se desplazan a una vertiginosidad sorprendente, y están desprovistas de patas, es decir, son ápodas. Por la mañana temprano se las puede ver asoleándose en el monte, sobre una piedra o tronco e incluso posada sobre el asfalto de la carretera tomando baños de sol para obtener energía (heliotermia). En este último caso, muchas perecen arrolladas por las ruedas de coches, tractores, etc. En cuanto nos avista huye de inmediato sacando al exterior su bífida lengua para olfatearnos. También en las noches estivales se las puede ver en tigmotermia, es decir obteniendo energía posadas sobre el substrato del asfalto (objeto más caliente que su cuerpo).